

TV
42.592

ORJUNA

NACIONALISTIČNI ORGAN.

NAROČNINA: za Jugoslavijo: za tri mesece 12— Din.; za celo leto 48— Din.; za inozemstvo je dodati poštino. Oglasi po ceniku. — Posamezna šte. stane 1 Din.

LASTNIK: OBLASTNI ODBOR OR. JU. NA. V LJUBLJANI. IZHAJA VSAKO NEDELJO!

REDAKCIJA IN ADMINISTRACIJA: Karlovska cesta 24/I. Rokopisi se ne vračajo. — Anonimni dopisi se ne sprejemajo. POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI!

Kdo smo in kaj hočemo?

Po jedva sedemmesečnem organizatornem delovanju stopamo pred slovensko javnost z lastnim glasilom. Blatili in napadali so nas z vseh strani, dasi mnogi niso vedeli niti kdo smo, niti kaj hočemo. Nismo odgovarjali. Iskali smo somišljenikov med svojimi prijatelji in znanci, sejali smo naše ideje in danes stojimo trdno. Ne zadostuje nam več primitivna propaganda od osebe do osebe, nastopila je potreba lastnega glasila, ker nečemo biti pri izvrševanju svojih nalog od nikogar odvisni.

Kdo smo torej? Člani smo mogočne »Organizacije Jugoslovanskih Nacionalistov«, katera je razprostrla svoja krila preko cele Jugoslavije. Ta organizacija ima svojo centralo, »Centralni upravni odbor« v Splitu, glavne podružnice, »Oblastne upravne odbore« pa v Ljubljani, Zagrebu, Novem Sadu, Subotici, Beogradu, Splitu, Sarajevu, Skoplju in Cetinju.

Kaj hočemo? Hočemo jeden integralno ujedineni **Jugoslovanski Narod**. Odgojiti hočemo ta narod tako da se bode vsak pojediniec s ponosom zavedal, da je pripadnik tega naroda. Hočemo jedno državo od Črnega morja do sinje Adrije, od Radgone in Celovca do Skadra in Soluna. Hočemo da bodo v tej državi srečni državljani, kateri se bodo točno zavedali, da imajo kot taki svoje pravice, pa tudi svoje dolžnosti. Hočemo, da se bode v tej državi spoštoval zakon, v to svrhu pa bomo z vso silo pobijali korupcijo, katera se je razpasla do neverjetne višine. Kakor Kristus tempelj, hočemo očistiti sveto zgradbo naše domovine, pridobljene s toliko krvi, od onih, kateri jo z brezprnim zločinstvom uničujejo. — Od tujerodnih državljanov zahtevamo lojalnost in se bomo z vsemi silami borili proti vsakemu iredentističnemu pojavu. Napram tujim inportirancem stojimo na stališču: — najprej naš človek — potem tujec.

Do naših zaslužjenih bratov se v polni meri zavedamo krvave dolžnosti, da jim pomagamo v njihovem neznosnem trpljenju. Zavedamo se pa tudi dejstva, da ta pomoč ne sme obstojati — samo v pevanju »Morja Adrijskega« in »Tam čez izaro« pri narodnih veseljah. Pripravljali, organizirali in čvrstili bomo naše zaslužjene brate za Velik dan osvobojenja. Vodili pa bomo tudi točno račune o naših narodnih izdajicah, katere so v veliki meri krivi trpljenja tam čez mejo.

Don Juraj Biankini — „Orjuni“.

Z velikim veseljem sem prejel Vaše obvestilo, da začnete izdajati svoje lastno glasilo »Orjuno«. Bilo vam, bratje, v sto dobrih časov!

Resnično, mi rabimo mnogo in mnogo »Orjun«! Rabimo jih kot vsakdanji kruh, posebno na eksponiranih državnih mejah, da stojimo budno na straži proti vekovnim našim zatiralcem, ki še vedno sanjajo o starih časih našega suženjstva.

Pri težkem delu narodne in državne konsolidacije si jugoslovanska nacionalna omladina ni mogla postaviti plemenitejše naloge, kakor da z Argusovimi očmi zasleduje zunanje in domače sovražnike našega naroda, da z živo in pisano besedo ter z močno nacionalno akcijo budi zaspane, osveščuje nezavedne, iztrebljuje vse kar je trohnelo, a zbira in krevi vse kar je zdravo in čilo okolu svete zastave narodnega in državnega edinstva in da proglasi s kategoričnim imperativom, da moramo tej zastavi podvreči vse — prav vse — ako hočemo biti vredni svobode, do katere smo končno prišli mi, najstarejši bivši sužnji v Evropi.

Da! Čvrsto in vsestransko narodno in državno edinstvo mora biti danes suprema lex vsakega Jugoslovana in nai on pripada katerikoli stranki in naj se on naziva s slovenskim, hrvatskim ali srbskim imenom, ker v bitnosti je to eno in isto.

Drugače ne bomo mi nikdar pravi, močni, ponosni narod, temveč navaden geografski pojem, slaba plemenska skupina, izložena histeričnim želim sesedov.

To se nikdar in pod nobenim pogojem ne sme zgoditi, dokler je zadnjemu zavednemu Jugoslovemu

Zakaj se organiziramo? Organiziramo se, ker nam dejstva dokazujejo, da merodajni faktorji v štirih letih po formalnem osvobojenju niso napravili **prav nič** z ozirom na zgoraj navedene smernice našega delovanja. Ti faktorji so celo vseobči položaj v državi in izven nje poslabšali, deloma vsled tega, ker niso imeli pravega razumevanja za stvar, manjkala je deloma tudi dobra volja, v največji meri mislimo pa so goščeno pogrešali oporo v nacionalnem smislu prosvitljenega naroda. Vsled tega se kažejo vsepovsod žalostne posledice teh nedostatkov. Verska in plemenska mržnja se je razpasla, korupcija slavi orgije, zakon se ne spoštuje, v gotovih delih države vlada anarhija in iredenta vzdiga glavo. V očigled vsega neznoznega trpljenja naših zaslužjenih bratov, katero se odigrava takorekoč na pozornici cele Evrope, naši merodajni faktorji nimajo niti jednega oficijeln. protesta. Vsi obupni klici so glas vpljočega v puščavi. Propada nam cvet naroda, naši merodajni faktorji pa se koljejo in trgajo med seboj v brezprimerni partizanski mržnji. Zavladal je vseobči egoizem in pa vseobča brezbriznost za dobrobit naroda in države. Ugled države na zunaj je padel. Narodni ugovori se ne spoštujejo. Z oficijelnih mest inozemstva se nas prezira, zasmehuje in sramuje. Vsa ta dejstva nas kličejo na obrano, kličejo po odpomoči in zato se organiziramo, da damo kri in imetje narodu svojemu in ustvarimo boljšo bodočnost. —

Kaj nas druži? Idealizem, nesebičnost, mlada sila in pa zavest, da je zmaga naša.

Sredstva v dosego cilja. Nimamo bogastva, tradicij velikih partizanov, nismo stranka, zato tudi ne bomo zasledovali strankinih in osebnih interesov, ne bomo se spuščali v strankine prepire. Vsled tega bomo lahko vso energijo porabili v dosego svojih ciljev. Rodila nas je potreba. Kapital nam je mučeniška kri naših prvoboriteljev in pa trpljenje naših neosvobojenih bratov.

Vodila nas bode železna disciplina, vspodbujali pa nas bodejo grehi današnjih voditeljev naroda. Ta naš narod jugoslovanski je danes bolan, težko bolan. Mi pa smo prepričani, da bode ozdravel, treba mu le pomoči, treba mu le zdravilne injekcije. Ne strašimo se truda in žrtev, hočemo mu pomoči in bomo tudi pomagali. Pridite vsi, kateri ste istega mišljenja, pridite in podprite nas pri velikem delu ozdravljenja in prerojenja.

na ramah glava! Ker v tem slučaju bi zgodovina za beležila veliko, neodpušljivo sramoto, da smo tudi mi doživeli vse kar kak narod more doživeti: velike vedre, epohalne dneve, ki se redko pojavljajo, ali da so ti dnevi našli generacijo nedoraslih in nesposobnih ljudi, ali pa generacijo pravih blaznežev.

Žalostna je resnica, da smo mi »prečani« prav hitro pozabili na našo žalostno preteklost in da smo v suženjstvu veliko bolj razumeli in cenili narodno edinstvo, kakor ga razumemo in cenimo danes, ko nas greje zlato solnce slobode. Morda zato ker je, kakor pravijo nekateri socijologi, robski atavizem tako močan, da se še dolgo pojavlja pri osvobodjenih narodih, morda pa zato, ker so narodne pridobitve — po besedah brata Poljaka Mickijeviča — take kot človekovo zdravje: ceni se jih, ko se jih izgubi.

V takih mislih mi pada v pamet naša lepa Ljubljana, ko se je v njej zbral cvet Slovenije in lepega števila bratov Hrvatov — prisoten je bil tudi slavni Avgust Senoa — da proslavi sedemdesetletnico svojega »očeta« Janeza Blejweisa. Poteklo je od takrat več kot polovica veka! In vendar je takrat slavila misel narodnega edinstva pravi triumf, brez kakih avtonomističnih primesi, brez malenkostnih pridržkov in tesnogradnih pogojev, ki hočejo danes potemniti veliki narodni praznik!

Dunajska »Neue Freie Presse« je imenovala ono ljubljansko proslavo ne samo kot jugoslovensko, temveč kot panslavistično manifestacijo. Radi par ognjevitih besedi, ki sem jih tudi jaz pri tej priliki v mladeniškem zanosu izrekel v Ljubljani, je uvedlo državno pravdnštvo proti meni preiskavo radi — veleizdaje.

»Onda bilo, sad se spominjalo« — bi rekel naš ljudski pesnik Kačič. Bilo bi dobro, ako »Orjuna«

omeni to ali ono iz onih časov, da donatisne vsaj v izvlečku nekaj iz onih mnogoštevilnih govorov, da se današnji veliki otroci naučijo še kaj od očetov, ki so šli v grob v trdnem prepričanju, da bo Jugoslavija ujedinjena in velika.

Tudi bi bilo priporočljivo, ako bi »Orjuna« priobčila to ali ono o jugoslovanskem sestanku v Ljubljani par let pred Blejweisovo slavnostjo. Takrat sem ravno dokončal študije, ali spominjam se dobro, da je sestanek napravil na me silen utis, da je bila to velika jugoslovanska manifestacija. Vsa naša preteklost bi nam morala biti poučna za današnje čase, da vemo kako nam je čuvati sedanjost.

Jugoslovanski nacionalisti! Vaš poklic je vzvišen, od Boga dan, v Sloveniji in v kateremsihodi kraju naše krasne in velike domovine, posebno danes, ko vstaja proti nam vse, od Mussolinijevih do Friedrichovih krdel — od Hamburga do Bagdada.

Ali naj se bojimo? Nikdar! Mi se bojimo samo Boga Pravičnika in starega slovanskega prokletstva, domače nesloge, naše nezavednosti.

To je edini naš resni sovražnik, ki ga moramo izgnati iz naše hiše, čenprav z ognjem in mečem.

Jugoslovanska nacionalistična omladina! Izvršui iunaško to svojo sveto nalogo in naša Jugoslavija bo večno uedinjena, slobodna in ponosna!

Split, 21. decembra 1922.

Juraj Biankini.

Somišljeniki; berite in širite „ORJUNO“, ko jo prečitete, jo dajte naprej!

LJUBO D. JURKOVIČ:

Nacionalizam i socializam.

Socialistički teoretici i vode radničkih partija, da bi tobože bolje istakli postojanje klasa, neprestano tvrde i naglašavaju, po nekom receptu Karla Marksa, da Nacije u opšte ne postoje, i da je radi toga svaki nacionalizam van mesta i protisocialan!

Ti se ljudi, koji Marksove ideje drže za nepogrešivo Jevandjelje i koji ceo svet gledaju kroz njegove naučničke naočale, nalaze i u ovoj tvrdnji, kao i u mnogim drugim stvarima, u očitoj zabudli.

Za postojanje klasa nije potrebna negacija Nacija, jednako kao što za postojanje želudca nije potrebna negacija glave.

Mi nacionaliste tvrdimo ono što je svakome jasno, da **postoje Nacije i da postoje klase**.

Nacije su organizmi, od kojih je sastavljen ceo ljudski rod. Pojedine Nacije sastoje se od ljudi koji se međusobno razumevaju: a razumevaju se jer govore jednim istim jezikom: jer žive u istim, ili veoma sličnim, prilikama života, na istom geografskom položaju: ier ih vežu zajednički događaji iz prošlosti itd.; u dve reči: Nacija je skup ljudi koji imaju jednu zajedničku dušu i koji, prama tome, imaju iste potrebe i ista traženja.

Svaka se Nacija sastoji od prošlosti, sadašnjosti i budućnosti.

Svaka Nacija vrši stanovitu funkciju u svetu, t. j. svaka imađe svoj određen zadatak. Prama tome svaka Nacija imađe i svoja posebna obeležja, koja ju odlikuju.

Te odlike, koje dele jednu Naciju od druge, i koje joj daju poseban karakter, u osnovi, ostaju uvek iste i nepromenljive.

To, mislim, nije ni potrebno dokazivati, jer je to istina, koja je toliko puta utvrđena, i koja se daje vrlo lako opipati.

U svakoj se, pak, Naciji nalaze razne klase društva, a odnošaji među pojedinim klasama različiti su kod raznih Nacija. To, u većini slučajeva, ovisi o kulturnom stanju dotične Nacije.

Nesumljivo je da napredak kulture ide za tim da interese pojedinih klasa dovede, u koliko je to moguće, u primeran sklad.

Razume se, da je to posao vrlo težak, jer su interesi pojedinih klasa u mnogome suprotni, pa su, radi toga, i njihovi odnošaji vrlo napeti, naoštreni i nepomirljivi.

Mi smatramo da je naiteža, a u isto doba i prva, **dužnost svakog pravog nacionalizma uredenje odnošaja među postojećim klasama, jer o tom uredenju ovisi napredak i razvitak Nacije**.

Premda odnošaji izmedju pojedinih klasa nisu svagda jednaki, ipak, kod svake Nacije naići ćemo, u glavnom, na dve klase: na buržoaziju kao izrabljivače i na proletarijat koji je izrabljivani od prve.

Dakle, kod svake se Nacije nalaze dve fronte u bojnome stavu. S jedne strane stoji kapital, a s druge strane radne mase naroda.

Boj izmedju tih dvaju fronta velik je i nepomirljiv. On je dobio svoju kulminaciju u prošlom svetskom ratu.

Kapitalizam, osećajući se prezasićen i videvši da mu je »na zalazu sunce«, upotrebio je sve svoje sile da učini poslednji pokušaj za samoodržanje.

U tom očajnom i krvavom boju, kapitalizam, koji ne poznaje Naciju, latio se i svih sredstava: na svoje je barijake prilapio razne parole, pokrio ih je bolama tobože »nacionalizma« i slično.

I ako, na prvi pogled, izgleda da je kapitalizam u prošlom ratu izneo pobedu, mi vrlo dobro osećamo da to nije tako.

Jasno je, da u ovom kratkom članku mi ne možemo da ispitamo ni najmanji deo onoga što bi trebalo da podrobno obradimo ovaj predmet. To je, u ostalom, za sada, dok se nalazimo u toku razvoja golemih događaja, skoro i nemoguće.

Pre smo kazali, i sada ponovno naglašamo, da je kapitalizam, u svrhu svojih grabežljivih namera, uzimao barjak nacionalizma. To, naravno, još nikako ne znači da je nacionalizam jednako što i kapitalizam, kako to, naprotiv, neobrazloženo tvrde socialiste.

Pravi nacionalizam, koji vodi računa o Naciji kao celini, treba da **otme nacionalni barjak iz ruku kapitalizma**: on treba da skine tu krinku sa lica kapitalizma, jer ovaj živi kao gljiva na živom telu Nacije.

Vrednosti, koje daju Nacije, treba da budu u rukama same Nacije. Tim vrednostima treba da upravljaju same Nacije; da ih upotrebljavaju samo u svoju korist i napredak. Razume se, pri tome, svaka Nacija treba da vodi računa o celom ljudskom rodu, jer sreća jedne Nacije ovisna je o sreći druge Nacije, i obratno.

Organizovanje odnošaja izmedju pojedinih Nacija, te upravljanje nacionalnih dobara i vrednosti, izmenu tih dobara itd., treba da je posao svakog pravog nacionalizma. Taj težak i komplikovan posao treba da bude vođen od cele Nacije, u interesu celine.

Naglašamo, taj težak i golem posao može pravilno da sprovede **jedino pravi nacionalizam**, i to s razloga što on treba da vodi računa jednako o ekonomski kao i prosvetno-kulturnim prilikama svoje Nacije, i da, prema tome, razume svoj položaj i da reguliše svoje zahteve.

Pravi nacionalizam treba i mora da bude socialan: on će jedini da pravilno reši socialni problem koji tišti ceo svet. O tom uređenju ovisi budućnost Čovečanstva.

Jedna Nacija nesme da živi na račun druge Nacije, jednako kao što jedan čovek nesme da živi na račun drugog čoveka. Svak treba da bude svestan onoga što on može i što on daje, pa, prema tome, on treba da uredi i svoje zahteve i svoja traženja.

Nacionalizam koji svoju Naciju vodi drugim putem nije pravi nacionalizam, već je on u službi tuđih interesa i tuđih prohteva.

Socializam, koji neće da vodi računa o jednoj tako jakoi i evidentnoj sili, kao što je to nacionalizam, neće nikad srećno da reši opšti socialni problem, jer je on, ovako kako je sada organizovan, jednostran, t. j. jer Socializam poverava rešenje opšteg socialnog problema samo jednoj klasi, ili bolje samo masi fabričkih radnika.

Socializam veruje da će diktaturom radnika, kao jedini, u socialističnom smislu, revolucionarnim elementom, rešiti sve duševne i telesne potrebe celog ljudskog roda. U tom verovanju i leži osnovna zabluda Socialista, iz čega, kako je to sasvim razumljivo, proističu i sve greške, koje Socialiste svakog dana počinjaju.

Mi nacionaliste ne verujemo u radničke diktature: mi ne verujemo u njihovu sposobnost da izvrše da i najmanji deo onoga što oni sebi stavljaju za zadatak.

Baš obratno. Nama izgleda da je »diktatura radnika« fatalna ne samo za pojedine nacionalne celine, nego, i to u prvom redu, i za sami proletarijat.

Šta više. Nama, čak, izgleda, i mnogi nam znaci za to daju pravo, da su baš sami kapitaliste formulisali i stvorili sve moguće »Internacionale« i »Socialne revolucije«, razume se, u nadi da će iz kaosa, koji time nastaje, baš sami kapitaliste izvući, konačno, najviše koristi.

Kapitalizam, koji je punokrvna kreatura Židova: videvši da mu nacionalizam ne može više da pomogne, te da je njegov opstanak došao u pitanje: služi se barijkom Crvene Internacionale!

Nacionaliste treba da budu na oprezu s tim opasnim kapitalističkim eksperimentima, jer oni mogu da budu fatalni za pojedine Nacije; fatalni za njihovu ekonomsku neodvisnost i kulturni napredak. Toga treba da se čuvaju osobito male i mlade Nacije, koje pravo tek sada počinju da dobivaju one attribute, koji su potrebni da im je omogućen prirodni razvoj i napredak.

Kao što su mnogo puta pravi nacionaliste, u tvrdi veri da rade u interesu Nacije, radili nesvesno protiv Nacije, a u interesu kapitala; tako izgleda da sada socialiste nasedaju kapitalistima, pa, u tvrdi veri da rade za proletarijat, nesvesno rade protiv proletarijata i protiv Nacija, a u interesu kapitala, tog najvećeg neprijatelja ljudskog društva.

Pravi nacionalizam treba da se bori protiv kapitalizma na svim frontama. Ali ne samo protiv kapitalizma, koji je internacionalan, nego i protiv svih onih »internacionalnih« pokreta i struja, koji, direktno ili indirektno, služe kapitalizmu.

Pravi nacionalizam — koji je, N. B.!, najslabije razvijen kod onih Nacija, kod kojih je, naprotiv, kapitalizam vrlo dobro razvit — treba da se raširi kod svih Nacija: on će da uspije ako se stavi u **bojni stav protiv kapitala, i ako bude socialan.**

Takav nacionalizam može da stvori kooperaciju svih Nacija.

Takav nacionalizam može da ukloni razlike društvenih klasa i da stvori socialnu pravdu.

Takav nacionalizam može da stvori red i mir us vetu, i da oslobodi Čovečanstvo svih onih zala kojim ga vodi kapitalizam.

Takav nacionalizam treba da »Orjuna« ispoveda svuda i svakome.

Na taj način »Orjuna« će da koristi svojoj Naciji i celom Čovečanstvu!

S severne meje

Maribor, 28. decembra.

Ko je pred štirimi leti po zaslugi generala Maistra in redkoštevilnih mariborskih in štajerskih jugoslovensko orijentiranih Slovencev pripadlo to ozemlje naši veliki, svobodni in ujedinjeni Jugoslavlji, je bilo podobno njivi, katere kulturo dušita osat in plevel. Dolga stoletja, celo tisočletje, je prebival ob Muri, Dravi in Savinji naš narod kot suženj in hlapec tujih nemških gospodarjev. Za tuice so rodile naše matere v bolečinah svoje otroke, za tuice so delali naši možje, delale so naše žene; za tuice so umirali naši rodovi. Tisoč dolgih let smo bili narod hlapcev, narod sužnjev. Kako čudo potem, če je bilo naše ljudstvo prepričano do mozga in do kosti, da drugače sploh ne more biti? Kako čudo potem, če je to naše nesrečno ljudstvo prodajalo tuju ne le svoje fizične sile, svoje telo, ampak tudi svojo dušo, svoje čuvstvovanje in prepričanje? Kakor so nekoč Turki plenili mlade krščanske otroke, da so jih potem v svojih šolah vzgojili za najbesnejše sovražnike njihovih lastnih krščanskih roditeljev — za janičarje, tako so Nemci na štajerskem plenili slovensko deco ter jo v svojih ponemčevalnicah vzgajali za renegate. In ti slovenski odpadniki, ti janičarji, renegati, so bili hujši nasprotniki našega jezika, naše kulture in naše nacije, nego pravi, pristni Nemci.

Leto za letom je postajalo večje število teh odpadnikov, renegatov; leto za letom se je manjšalo število še zvestih, trdnih. **Obsojeni smo bili na smrt! Na neizbežno smrt v valovih nemškega »Dranga nach Süden«.** Boj je bil neizprosni in nenak, zato so hitro pešale sile maloštevilnih borcev, te sile, ki so bile itak že same na sebi šibke. Pravi čudež je, da se je v zgodovinskem trenutku l. 1918. našlo še toliko mož, ki se niso strašili boja, da so dosegli zmago naše moči in naše ideje. Toda našli so se, in tudi tisočletnim slovenskim sužnjem na štajerskem je zasijalo veliko in žarko sonce svobode. Iz razvalin države Habsburžanov je vstala mlada in sveža Jugoslavija. Začudeno in presenečeno si je pomelo oči naše štajersko slovensko ljudstvo. Ni hotelo verjeti, da sedaj ni več pod jarmom Nemcev — prevelika je bila ta sprememba. Zato je bilo tudi nezaupljivo napram novim razmeram in novi lastni državi. Vendar se je hotelo prepričati ali so vse to sanje ali je resnica: **hotelo je k solncu, hotelo je prerasti osat in plevel** — Nemce in nemčurje — in surva je tudi res izgledalo, da zmaga. Toda po tem prvem navdušenju je prišlo trpko razočaranje!

Tisti, ki bi bili v prvi vrsti poklicani, da pomorejo našemu prebujajočemu se narodu, ne le da te svoje vzvišene naloge niso izpolnili, ampak so se v boju za svoje osebne interese celo zvezali z našimi nasprotniki, z našimi tisočletnimi tlačitelji Nemci in njihovimi podlimi priganjaci nemčurji. Naše stranke — razen par častnih izjem, ki bi pa vendar morale tudi svoje vrste še izčistiti — niso šle med ljudstvo, da ga vzbude in pripravijo za novo življenje v novi državi, ampak da ga z lažjo in demagogijo še bolj zbegajo in oslabijo, da bi potem lažje ribarile v kašnem. **Mesto da bi šle na deželo z apostolsko nalogo prebujevanja in pridobivanja za novo jugoslovensko državo, so šle, da zanesejo med preproste in nezavedne mase plebensko mržnjo in sovraštvo do Jugoslavije, da jih nahujskajo proti davkom, vojski, oblasti, da, celo**

PODLISTEK.

Jugana, vila najmlajša.

Dramska vizija v enem dejanju.

Zložil Mirko Karolija,* prevel R. Peterlin-Petruška.

Narodni omladini, ki je že in ki še bo umirala, dajoča vse, ne prejema joča ničesar, sveži cvet na grobove brez imena.

Osebe:

Jugana, vila najmlajša.

Ranjen komita.

Drugi komita.

Mornarji, komite, vojaki.

Kraj brez imena je, na katerem se je naša siva kraševina s skalovjem in pečinami odprla pogledu divnega Morja, kakor se surova, trda duša odpre

besedi, ki nosi v sebi lepoto. Skoraj vidno, skoraj občutljivo živi tukaj Tišina in gleda s svojimi globokimi očmi poslednji solčni žarek, ki trepeti, kakor oni, ki je proti solncu vzdignil svojo roko in poglobljen opazuje skozi njo igro svoje vroče krvi. Ker i Morje i nebo i zrak i kamen plamt i veličastnem požaru solčnega zahoda, ki začetkom žolt, dobiva počasi barvo ogromne rane, ki se polni s krvjo. To je večer zmagovalnega dneva, katerega so vse rane cvetele, ki zdaj zbrane v eno edino na tem večernem nebu zahajajo v neskončnost; zato ima ta zahod vso lepoto že svitajoče se zarje. Medtem ko so vetrovi in zvoki nemi, blizu in daleč, kakor da jim je od tega zakrvavelega čuda zastala sapa, katere ne morejo več vloviti, že čuteče iztegujejo svoja lepa grla za tragičnim glasom, ki ga bo ta ura, to mesto in ta lepota rodila in jih napolnila na veke.

Dva komita, dva dijaka, dva omladinska cveta našega pomladanskega rodu, katerega življenja so se razsipala kakor krvave lilije na potih, ki je po njih prišla Zmaga; katere roke so tisočkrat znale ponoviti vzmah Obilica in razvaliti temelje naše zgodovine, ki se ni več razvijala; po katerega čelu je Pesem udarila s svojo brezsmrtno peruto m odletela v čase, ki prihajajo; dva skromna junaka brez lastnega imena, katera pa sta si nadela ime celega potomstva, ki je storilo čudež, katerega so naša stoletja čakala, ker je zavrnil smrt z življenjem, — strahoviti vihar Svetovne Vojne jih je vrgel v ta kotiček, poln miru in lepote.

Skupaj ležeta, po Zmagi, čez skalovje k Morju in zaznamujeta s svojim krvavim sledom novo pot moči svojega rodu. Prvi je ves v ranah, drugi, ki ga podpira, je okrvavljen s svojo in njegovo krvjo. Pot med kamenjem je težka, in zato obstaneta, da se oddahneta.

Ranjeni komita: Počasi, drug! ... Ker rane me pečejo po skalah teh!

Drugi komita: Počijva! ... Le še malo, ker tamle, glej livadico pod steno: tam ležeš! (Ustavita se in se oddihujeta.)

Ranjeni komita (z zamolklim vzdihom): Uh, bolé, pekó, da duša celo od njih se zvija mi.

Drugi komita: Nikari! ... Začetkom res bolé, a se privadiš: zasipljejo z boljo se ko s pepelom žerjavica, da niti jih ne čutiš!

Ranjeni komita (škripaje od bolečine z zobmi): Da... Da. Hu. Hu!...

Drugi komita: A zdaj naprej! ... Počasi! ... (Odpravita se počasi k livadici, kamor ni več daleč. Ko prideta tjakaj, tovariš, spušča počasi na zemljo ranjenca, ki nič več ne govori, a samo zamolklo stoka, mu nasloni glavo na kamen in razgali prsi, da pregleda rane.)

Drugi komita: Prišla sva... Tukaj... Čakaj, da spustim te! ... Tako... A zdaj, poglejmo, kje so rane in kakšne so? (Šteje rane, kakor se štejejo zreli plodovi polja, ki je stalo mnogo truda.) Ta tu na sredi prsi hm! ... Ramo ta razdrila je kot krempelj orlice, ki zleteti hoče v večnost! ... Ta mišico je zgrizla, kost zdrobila kot v vigradi razjarjena volčica! ... Glej, ta je čelo pordecila kakor poljub... Preveč še mlada in pa neukrotljiva res nam ta je Zmaga, pa se ne vda in grize kot nevasta! Je še kje kakšna? (Ranjenec z muko pokaže na obe nogi ter seže z levo roko pod grlo). Tu... Da... Tu... In tu! ... No, povej katera vseh najbolj te muči? (Ranjenec pokaže na zlomljeno desno roko.) Desnica! (Ginjen.) Drug moj, moja črna turka! ... (Tovariš vzdigne ranjenca, vrže orožje stran, potegne s sebe srajco, jo razpara in napravi hitro iz nje ovitek ter mu začne z njim obvezavati desno roko.)

(Dalje prih.)

* Gospoda Mirko Karolija poznamo že izza predvojne dobe kot dobrega lirskega pesnika čigar stih je popolnoma »nov in svoboden«. Njegove patriotske pesmi odeva s pravim in nepretvorjenim nacionalizmom. Do sedaj je izdal lepo uspelo zbirko »Pesme« (1914) ter isto tako lepi dramski poem »Zidanie Skadra« (1920) katerega so z uspehom igrali v Zagrebškem gledališču. G. Karolija je eden izmed onih, katerih ideali se tesno spajajo z ideali predvojnih nacionalistov. Te ideale je oživel v svoji »Vili Jugani najmlajši«, katere je prevedel g. Rado Peterlin Petruška. G. Karolija deluje aktivno kot predsednik Centralnega Odbora »Or. ju. na.« v Splitu, kjer je nameščen kot dramaturg Nar. gledališča.

proti narodni dinastiji, proti narodnemu kralju. Mesto da bi jim vzbujale krepko in zdravo narodno zavest, da bi jim vcepljale vzvišeno jugoslovensko idejo, so jih pitale z jalovim internacionalizmom in s slovenskim separatizmom. Šle so celo tako daleč, da se niso sramovale prepričevati svoje vernike, da se jim je boljše godilo pod bičem Habsburških valpetov nego se jim godi v svobodni Jugoslaviji! Pa tudi naše državne oblasti same, ki bi bile pač v prvi vrsti poklicane čuvati državni prestiž in pomagati našemu ljudstvu v boju s tujim, sovražnim elementom, so često grešile, često niso vršile svoje velike in odgovorne naloge tako, kakor bi jo morale.

Tako je prišlo, da stojimo tu ob severni meji, na najbolj eksponirani točki naše mlade države po četrtem letu osvobođenja v narodnem in državnem oziru slabše nego smo stali prvo leto. Tako je prišlo, da maloštevilni privandri Nemci zopet oholo dvigajo svoje glave in da se skupljajo krog njih in njihove politične stranke zopet tudi oni nemčurji, ki so l. 1918. že spremenili svojo barvo in pod pritiskom razmer postali Jugoslovenci. Po naših mestih in trgih se glasi zopet pretežno tuja govornica, pojavljajo se zopet glasovi, ki zahtevajo nazaj schulvereinske šole in »Siidmarko«.

V takem času in v takih razmerah nas pozdravlja iz bele Ljubljane prvi svet mlade »Orjune«, našega prvega in edinega glasila v Sloveniji. V takih razmerah napravljajo tu ob severni meji prve korake Organizacija Jugoslovenskih Nacionalistov; ona organizacija, ki si je edina nadela vzvišeno nalogo izruti iz naše njive brez usmiljenja osat in plevel, dvigniti naše zanemarjeno ljudstvo ter ga vzgojiti v duhu narodne zavesti in integralnega jugoslovenstva; da bo sposobno za velike naloge, ki pripadajo naši naciji v bodoči vesoljni človeški družbi. Vzvišeni nad vsako stranko, vzvišeni nad vsak režim in nad vsak družabni razred bomo šli kakor apostoli. v desnici bič, v levici evangelij naših idej, med naše ljudstvo, izganjajoč iz našega svetega doma tuje kramarje in pismarje ter oznanjajoč neomajno vero v naš jugoslovenski narod in našo jugoslovensko državo.

Vemo, da naša pot ne bo vedno postlana s cvetjem, da bomo morali često krvavih nog gaziti preko trnja, da bo naših sovražnikov in nasprotnikov veliko in da se bodo posluževali vseh sredstev, da nas zadrže in ugonobe; toda na to smo pripravljeni. Vsaka vzvišena ideja zahteva žrtev, ker le preko žrtev in mučencev vodi pot k zmagi, v katero ne dvomimo, ker smo si svesti, da mora prej ali slej zmagati naš idealizem, naša mlada moč. Že danes lahko mirne duše zakličemo vsem našim nasprotnikom in sovražnikom: **Ovirali nas boste lahko, toda zatrli nikoli!**

V tem znamenju pozdravljamo mi tu s severne meje naš prvi list v Sloveniji, našo »Orjuno«. Naj postane naša zvezda vodnica, naša glasnica in naša zaščitnica v težavnem boju in delu, ki nas čaka. Naj živi in procvita naše glasilo »Orjuna«; naj raste in se množi naša organizacija; naj živi naš ujedinjeni narod; naj živi naša enotna in močna Jugoslavija; naj živi naš kralj!

R.

Pobeda je naša!

Splitski Oblasni Odbor Or. ju. na. poslal nam je sledeči pozdrav:

Prigodom prvog izlaženja našeg novog organa »Orjuna« šaljemo najlepši jugoslovanski pozdrav onima, koji sada u ubavoj Sloveniji svesno i aktivno stupaju u borbu za svetle ideale Jugoslovenskog Nacionalizma!

LJUBO D. JURKOVIĆ:

Ivan Meštrović kao nacionalni umetnik.

Sva naša prošlost, rekao je od prilike ovako Ivan Meštrović, liči na tri velike grobnice; mi mladi treba da otvorimo te grobnice, da tu sakrijemo kosti pradedova svojih, i da ih položimo u jednu jedinstvenu veliku grobnicu na Kosovu Polju; tu treba da ispremešamo kosti pradedova svojih... Nad tom grobnicom užići ćemo jedno zajedničko kandilo, i tom ćemo se kandilu svi skupiti klanjati...

Naša Nacija, koja se je tek sada pravo počela da budi, nije još dala onako velikih umetnika na polju skulpture kao druge Nacije. Moguće radi toga, što ona nije kulturno razvijena tako da bi na nju Umetnost i preko skulpture mogla da deluje onako kako će to ona da učini, kad se naša Nacija podigne na viši kulturni stepen.

Umetnost je dolazila u pomoć našoj Naciji na druge načine, t. j. na takav način, da bi joj bila što pristupačnija, razumljivija i jasnija, i. prema tome, korisnija.

Ali ipak, danas kada, da tako kažemo, naša Nacija tek nastaje, kada počinja da dobija one predmete, bez kojih ne može da se broji za kulturnu Naciju, mi smo iz naše sredine dali, i mi još danas ima-

Izlaženje »Orjune« znači novi jaki preduslov za pobjedu Jugoslavenstva, jer ove sada diljem čitave naše divne Otadžbine čuje se glas svesnih i zdravih sinova naše Nacije, koji će da sruše sve ono što sputava našu lepu Domovinu. Naš pokret, koji je začeo u krugu nekolicine mladih ljudi u našem lepom Splitu, danas se poput silne reke rasprostire po svim krajevima Jugoslavije tako, te možemo već sada ponosito kazati: Da će u skoro vreme nositi na svojoj površini celi naš narodni život. Jer mi nosimo Istinu, Svetlo i Snagu; mi provadjamo u delo želje Onih, koji su mučke i po- božno umirali po snežnim brdima Albanskih gora, Kajmakčalana i Crnog Vrh; onih koji su sa nekim zagonehim dalekim pogledom mirno i smešeći se umirali pod večalima.

Pobeda je naša, jer u sebi imamo zdravlja, mladosti i čistih neoskrunjenih ideja; pobeda je naša, jer smo zgazili sve staračke predrasude, jer smo se ogradili od političke i moralne sušice. Mi hoćemo borbenost, revolucionarnost i rušenje, da nad ruševinama gnijolom defetizma stvorimo jaki, zdravi i tučni život, da našoj ljubljenoj Otadžbini donesemo potpuno ujedinjenje, mir i sredjenost. Borili smo se i borićemo se još je jače i oštije, jer smo sada kompaktniji, jači i smeliji. Za nas postoje u ovoj državi samo dva tabora: tabor onih koji su za ovu Državu, i onih koji su protiv Nje. Među ovim dvama taborima nema kompromisa: ili mi ili oni! A dotle ćemo voditi borbu do istrage i konačne pobeda će biti naša, jer smo mladi i snažni. Stoga našim suborocima u Sloveniji kličemo: Živili! Napred! Krčimo puteve, rušimo pregrade da Jugoslavenstvo dode zaštićeno našim mladim prsima! Krećimo k Suncu, jer je Svetlost cilj naših Borba!

Mi, nacionalisti, se ne smemo angažirati za nobeno politiko, ker smo izven in iznad strank. Za nas postoji samo narod, a vprašanje države je vprašanje samega naroda.

Politični pregled.

Notranji.

Volitve v narodno skupštino, ki bodo v drugi polovici marca, močno razburjajo našo javnost. Nekateri stranke so že izdale svoje volilne proglose, med njimi tudi radikalna stranka V tem komuniqueju vlada obljublja prav lepe in simpatične reči in ako bo vse te obljube tudi izvršila — posebno svobodu volitve — se ji bo priznalo, da je izvršila svojo dolžnost, ker vlada mora za to skrbeti, da so volitve svobodne, ona mora v prvi vrsti čuvati zakone in ti predpisujejo, da morajo biti volitve popolnoma svobodne, da posebno javni funkcionarji ne smejo čisto nič vplivati na volilce.

Dr. Šušteršič v politiki. Te dni je prispel v Beograd dr. Ivan Šušteršič, ki ima menda namen uveljavljati se aktivno v politiki. V Beogradu išče stikov z radikalno stranko, posreduje pa dr. Leopold Lenard, ki je seznanil dr. Šušteršiča s tajnikom radikalne stranke dr. Janjićem, ta ga bo pa že seznanil dalje z merodajnimi osebami v stranki. Ni še znano, dali bo dr. Šušteršič kandidiral že pri skupštinskih volitvah v marcu in na kakem programu. Videlo se bo kmalu tudi to.

Neugnani Radić. Ker je znani demagog Stipica Radić izgubil radi svoje neumne politike na Hrvatskem mnogo pristašev, se hoče odškodovati — v

demo u svojoj sredini, jednog umetnika velike vrednosti — imademo Ivana Meštrovića.

Meštrović je sin našeg prostog seljaka, iz dalmatinskog zagorja. Do petnaeste godine bio je prosti pastir. Iza male stručne naobrazbe Meštrović daje našoj Naciji kolosalna umetnička dela.

Daje nam Miloša i Srdju, Kosovku Devojku i Ranjenike; daje nam Vidovdanski Hram sa tajnovitim Karijatidama; daje nam mnoštvo umetničkih dela. Ali najlepši njegov kip to je, brez sumnje, Kraljević Marko.

Meštrović nam daje onakovog Marka, kakvog je naša duša trebala — jakog, mišičavog i snažnog; onakovoga Marka, koji je imao »u prkos nejunačkom vremenu«, u najtežim momentima našeg poslednjeg iskušenja, da dade snage i vere za život.

Umetnost je preko Meštrovićevih skulptura, jednako kao i preko narodne pesme i javorovih gusala, podigla dušu našega naroda, a osobito njegove inteligencije, kojoj je najavila tim odličnim glasnikom vaskrs Kraljevića Marka.

Kraljević je Marko vaistinu vaskrsnuo!

Dalje. Još jedno veliko Meštrovićevo delo.

Za vreme rata Meštrović bega u Englesku. Sve patnje i boli našega naroda, sva ona divna junaštva, sva ona silna poniženja i stradanja Meštrovićeva je duša duboko osetila.

Meštrović je video kako je naš narod prošao svoju Golgotu — Albaniju, i kako je, razapet na križu, čekao da se oluja strašnoga rata stiša i umiri.

Macedoniji. Tam je dosti takih elementov, ki so dostopni za vsako demagogijo in so zadnjič glasovali za komuniste. Sedaj za komuniste ne bodo mogli glasovati, ker ti ne smejo kandidirati in Radić upa, da bodo sledili njemu, ki je še večji demagog od vsakega komuniste. S temi elementi je Radić baje že stopil v zvezo.

Zunanji.

Madžarski načrti. Madžari ne morejo živeti brez velikih načrtov, ker so vzgojeni v »Grössenwannu«. Po svetovni vojni in posebno po podpisu mirovnih pogodb imajo ti »vitezi puste« velik načrt vzpostavitve nekdanjega Magyarorszaga v predvojni obsežnosti in da bi ta svoj cilj dosegli, se tajno oborožujejo, ker javno bi se morali razorožiti po določbah trianonske mirovne pogodbe. Državam male antante so madžarske vojne priprave znane in so opozorile na njih zapadne velesile, ki so nato ukrenile, da ostane medzavezniška razorožitvena komisija na Madžarskem še eno leto. Ako se do takrat Madžari ne spametujejo, se bo že našel način, da se jih ukroti.

Rapalska pogodba. Naša vlada je že naročila svojemu zastopniku pri zvezi narodov, da registrira rapalsko pogodbo, ki bi postala na ta način mednarodni diplomatski akt. Ampak predno se je to izvršilo, je naša vlada svoj sklep zopet preklicala, ker jo je prosil za to novi italijanski poslanik v Beogradu, češ, da pride rapalska pogodba takointako v januarju pred italijanski parlament v svrhu ratifikacije. Mislimo, da bi bilo najbolje ne ozirati se več na take trike italijanske diplomacije, ki je tako dolgo zavlačevala ratifikacijo, da je to že pravi škandal, da se je naša vlada pustila tako neusmiljeno vleči za nos. Prepričani smo, da Italija niti v januarju ne bo ratificirala rapalske pogodbe in Italijanom se ne sme nič, ampak čisto nič verjeti.

Lausannska konferenca. Turško vprašanje rešujejo v švicarski Lausanni evropski in turški državniiki, ampak uspehov ni posebnih, ker se Turki krčevito branijo, velike sile bi jim na rade odščipnile čim več. Glavno besedo vodi, seveda, Anglija, ki ima povsod in tako tudi na turškem ozemlju svoje petroleiske ali kakršnešibodi druge interese. Konferenca bo naibže tako končala da ostane volk sit in koza cela, ker vsestranski in končni sporazum je nemogoč.

Naš pokret.

Svim Or. ju. Nama. Vsem mestnim organiz. in poverjenikom javljamo, da je ministristvo za n. z. odobrilo naš statut za celo kraljevino z odlukom dne 28. nov. 1922, pod D. Z. št. 15.957. Vse one organiz., ki jih potrebujejo, naj se obrnejo ravno na blagajništvo Centralnega Odb. Or-ju-ne: Bonači Krunoslav, Split, Dolžnost vsake organizacije in poverjenikstva je priložiti državni oblasti 5 izvodov.

Prispeli so znaki. Vsaka organizacija naj javi koliko znakov potrebuje, da ji iste pošljemo po poštmem povzetju. Dolžnost vsakega člana je, da si ga preskrbi. Dobilo se v tajništvu Oblasnega Odbora Or-ju-na.

Poziv našim organizacijam in članstvu! V zadnjem času se večkrat događa, da nečlani organizacije ob raznih prilikah zlorabljajo naše ime. Zaraditega pozivamo vse organizirane nacionaliste, da strogo pazijo na te sumljive elemente in da jih, če treba, predajo varnostnim organom. Če se pa ugotovi, da so naši člani s svojim obnašanjem kratili ugled naše organizacije, narejujemo vsem našim organizacijam, da proti njim najstrožje postopajo in jih eksemplarno kaznujejo. — Oblasni odbor Orjuna v Ljubljani.

Meštrović je, moguće i nesvesno, religirao svu svoju dušu Umetnosti, i od nje je tražio melem, kojim će da vida krvave rane duši svoga naroda i svojoj duši.

Umetnost je razumela Meštrovićevo iskrenu molbu, da nam je, preko njegove duše, a iz njegovih ruku, dala jedno kolosalno skulptorsko delo — dala nam je Hristov kip.

Meštrovićev Hrist je ogledalo, u koje se ogleda patnička duša našega naroda za vreme strašnoga rata.

Na licu tog Hrista čitamo sve patnje i boli mučeničke duše našega naroda, ali, u isto doba, čitamo i svu veličinu i lepotu njegove duše.

To nas delo ispunia verom u vaskresenje; verom u snagu i život našega naroda.

Slepi Junak.

Ljudje so zaprli oči za domovino. Zacelile so se rane zlomljenih udov, popila je zemlja izjokane solze, nastopila je ravnodušnost napram pretrpljeni preteklosti in tudi prezirljivi nasmeški so se razpršili nad njo. Napočila je borba malenkostnih dogodkov; zadevice, razmetavanja, predbacivanje se je razpaslo; vse je laž, vse se odeva z ničevostjo — samo pot, ki jo mnogi napravijo, ko gredo čez slepega junaka, spaja vez z Najmilostivejšim med milostivimi, da odnaša tužni domovini pozdrave in poročilo, naj se ne očuti osamljena.

Draga Milojević.

Iz Ljubljane. Dolžnost vseh članov ljubljanske Orjune je, da brezpogojno prisostvujejo rednemu občnemu zboru, ki se vrši 13. januarja 1923. Prostor ter čas javimo pozneje. Nacionalisti! Pripravljajte se na borbo do končne zmage in izpolnjevanja našega programa. Pokažite vedno in na vsakem mestu slogu in disciplino! Vsi na skupščino!! — Mestni odbor Or-ju-ne, Ljubljana.

Polagaite članarino! Opozarjajo se vsi člani Mestne Organizacije Ljubljana, da plačajo predpisano članarino za leto 1923. in to najkasneje do konca januarja. Proti onim, ki se ne odzovejo temu pozivu, postopalo se bo v smislu našega statuta. Vedite, da je najmanjša žrtev velik korak k zmagi.

Člani in članice Oriuna Ljubljana VII. Mestni odbor Vas pozivlja, da izvolite obnoviti članarino, ki znaša od 1. t. m. dalje 2 Din mesečno. Da omogočite lažje poslovanje, bi bilo priporočljivo, da poravnate članarino celo ali pa vsaj polletno. — Blagajnik.

Mestni odbor Organizacije Jugoslovanskih Nacionalistov Ljubljana VII. naznanja vsem interesentom, da sprejema stranke, daje pojasnila članom in vpisuje nove člane in članice v Ljubljani dnevno od 5. do pol 7. ure zvečer v Wolfovi ulici št. 12 (dvo-rišče) pri g. Škerlavaju, v Šiški, Maurerjeva ulica št. 277, I. nadstropje, dnevno od pol 6. do pol 8. zvečer.

Mestni odbor Oriune Ljubljana VII. pozivlja vse člane, ki še do sedaj niso plačali članarine, da isto najkasneje do 6. t. m. poravnajo. V nasprotnem slučaju bo odbor prisiljen, da dotične v prihodnji številki našega glasila imenoma pozove na izpolnitev dolžnosti. Ker bo to zadnji opomin, se bo odbor pozneje proti dotičnim brezpogojno posluževal § 7. našega statuta ter bo predlagal Oblasnemu odboru dotične v izključitev, ki se bo javno objavila. Kdor noče žrtvovati za našo prepotrebno organizacijo niti teh par dinarjev, ta ni pravi nacionalist in ni vreden, da bo član tako vzvišene organizacije. — Mestni Odbor Or. Ju. Na. Šiška, Št. Vid in okolica.

Naš index: Vsak nacionalist mora z vsemi sili pobijati defetistični tisk. Vsak naj zahteva od svojega prijatelja, da pobija in preprečuje širjenje defetističnega tiska. Komunistični, plačani od neprijateljev, defetistični in separatistični listi so: »Hrvat« — Zagreb; »Slobodni Dom« — Zagreb; »Naša Pravda« — Sarajevo; »Straža« — Maribor; »Hrvatski List« — Osijek; »Hrvatska Sloga« — Sarajevo; »Avtonomist« — Ljubljana.

Naša organizacija v Mariborski oblasti. Radi lažjega dela smo poverili delo za osnivanje naših organizacij v Mariborski oblasti našim tovarišem ozir. našemu poverjeniku v Mariboru. Kakor nam sporoča, delo iako dobro napreduje. Razen v Mariboru se snujejo krajevne Orjune tudi že v Prevaljah, v Dravogradu, v Rušah, v Ptufu, v Ormožu, v Št. Lenartu v Slov. goricah, v Gornji Radgoni ter v Konjicah. Poskrbeli pa bomo v kratkem, da stopimo v

stike tudi z našimi somišljeniki v Slovenjgradu, Slovenski Bistrici, Marenberku, Celju, Murski Soboti, Dolnji Lendavi, Središču itd. Kakor izgleda, bo do spomladi razširjena naša organizacija že po vseh večjih pa tudi številnih manjših krajih Mariborske oblasti. Ko bo ta organizacija izvedena, se bo najbrže v Mariboru osnoval Oblasni Odbor za Mariborsko oblast, ki bo, ako bo šlo po sreči, pričel izdajati tudi lastno glasilo. Mi gremo z jadrnim korakom dalje, ne oziraje se ne na levo ne na desno!

Priprave za osnivanje naše organizacije v Mariboru. Že dolgo smo hoteli pridobiti tal naši organizaciji tudi v Mariboru, saj je ravno to obmejno mesto, ki je bilo vse do osvobojenja še najstrupenejše gnezdo naših sovražnikov, najbolj potrebno organizacije, ki bi razčistila tamkajšnje narodne in državne razmere ter dvignila med nezavednimi masami jugoslovensko narodno in državno misel. V ta namen smo stopili v stike s tamkajšnjimi našimi somišljeniki ter jim poverili nalogo ustvaritve naše organizacije. Tekom druge polovice meseca decembra se je vršilo nato v Mariboru par informativnih sestankov. Na prvem sestanku 16. decembra, katerega se je udeležilo preko 50 zavernih Jugoslovancev, so delegati Oblasnega Odbora Orjune v Ljubljani razložili pomen, namen in cilje naše organizacije. Na drugem sestanku, ki se je vršil 21. decembra, se je formiral pripravljalni odbor, ki naj pripravi vse potrebno za ustanovno skupščino, ki se bo vršila v prvi polovici januarja in na kateri se bo osnovala mestna organizacija Oriune za Maribor. Število priglasenih nacionalistov v Mariboru, ki hočejo sodelovati in postati njeni člani, znaša že doslej preko 150. Pozdravljamo te naše uspehe in našim obmejnem Mariboru ter kličemo našim tamkajšnjim somišljenikom: Krepko in vztrajno na delo, da se organizacija čimprej osnuje in prične delovati! Živel jugoslovanski Maribor!

Naš tisk.

Nacionalisti! Čitajte službene organe našega pokreta: »Pobeda«, glavni nac. organ — Split; »Oriuna« — Ljubljana; »Vidovdan« — Novi Sad; »Princ« — Subotica; »Budućnost« — Osijek; »Predstraža« — Vršec; »Soča« — Šibenik; »Novi Pokret« — Vukovar; te nam naklonjene liste: »Preporod« — Beograd; »Pokret« — Zagreb; »Jug« — Osijek.

Razne vesti.

Koroščevo »jugoslovanstvo«. Ko je pred par dnevi vprašal sotrudnik beograjskih »Novosti« g. Korošca za kako izjavo, mu je ta ni hotel dati. — »Zakaj bi dajal izjave srbijskemu listu, ko med Srbijanci nimam volilcev«, je bil kratek odgovor g. Korošca. »Mi, Hrvati in Slovenci, smo sami za se, pa nima smisla, da obveščamo srbijsko publiko v

čirskih časopisih.« Poslaniški klub, v katerem je ta duhovnik, se imenuje, če se ne motimo... jugoslovanski. Izjava prvaka teh Jugoslovenov zadoštuje, da karakterizira njihovo jugoslovenstvo, ki prekinja vse odnose s »srbijsko publiko«, ko še celo sam Radić išče vezi s srbskim narodom. V ostalem je dobro povedal, da ga zanimajo samo kraji, kjer ima volilce. Tout pour la trippe. (»Pobeda« št. 67.)

Liubljanška kronika.

Za Or-in-no je nabral g. Zadnik Ivan, točaj, član ljubljanske organizacije, 165 Din. Za mariborsko organizacijo na neimenovani črkostavec v ožjem društvu 145 Din. Čestitamo! — Nacionalisti! Vedite, da se edino z žrtvami pride do zmage. Sledite jim!!

Iz administracije. Onu g., kojima šaljem list na ogled, a koji žele da se predplate, molimo da nam odmah pošalju predplatu; ili, pak, u protivnom slučaju, da nam povrate list.

Prejeli smo in priobčujemo: Nemško-avstrijski konzulat v Ljubljani še vedno, danes 1. 1922, opremil vizume s štampiljko »Laibach«. Ker to že ni več malomarnost, temveč izzivanje, prosimo, da stopi na plan »Oriuna« s svojo misijo. — Koroški dobrovoljec. — Brez komentarja! Op. uredništva. —

Najnovije vesti.

BRAČA ČETNICI — »ORJUNI«.

Beograd, 28. decembra 1922.

Srdačno pozdravljamo pokretanje lista. Budite vazda oduševljeni i dostoini apostoli naše zajedničke ideje vodilje, velike po srcu i duhu. Sa vama su neustrašive legije četnika za čast i jedinstvo otadžbine.

Udruženje četnika.

ZAGREB — LJUBLJANI!

Zagreb, 28. decembra 1922.

Vaš istup: još jedna pretnja onima, koji noće da čuju našu reč, još jedna psovka starome krvniku, koji ne će da ih strelom smrvi, još jedna svetla zraka na krvavo srce ranjena lava! U svakom gradu, u svakom domu, na svakoi stazi treba da se čuje naš glas, treba da se vidi naša pest.

I kad srce naroda jugoslovenskog zatreperi od istine i svetla, kad bura raznese krpe plemenskih barjaka: pronet ćemo ovaj narod kroz kišu strela, kroz crne oblake srdžbe i besa, kroz šumne vijavice krikova i iauka: pronet ćemo ga na vedru tratinu sunčanih bregova naših.

»Oriuna« mora pobediti!

Oblasni odbor.

IZ UREDNIŠTVA.

Radi preobila gradiva smo morali već dopisov in članov odložiti za prihodnje številko.

19 Članom in čitateljem želimo srečno novo leto! 23

NAZNANILO.

Tvrdba

PETER KOZINA & Ko.

tovarna čevljev - Tržič, Gorenjsko

je otvorila 20. dec. 1922 svojo

drugo lastno prodajalno

čevljev na drobno

(en detail) na

Aleksandrovi cesti 1

Autogaraža
AUTODELAVNICA

A. Thaler
LJUBLJANA
GLINCE 37.

Manufaktura -- Moda -- Konfekcija

DRAGO SCHWAB

LJUBLJANA, Dvorni trg št. 3

v zalogi specijelno angleško i češko sukno, vseh vrst obleke, usnjeni suknjiči, dežni plašči, pelerine, zimniki, raglani etc.

! Izdelava oblek v lastnem modernem salonu. !

Ako kašljate je edino sredstvo proti prehlajenju

PEKTO
kateri sigurno pomaga
»ADRIJA«
drogerija in foto-manufaktura
B. Čvančara, Ljubljana.

Priporočamo za nakup pisarniškkih in šolskih potrebščin tvrdko

M. TIČAR
Ljubljana, 1-2
Šelenburgova ulica št. 1
in Sv. Petra cesta.

UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI

je najmoderneje urejena in izvršuje vsa tiskarska dela od najpriprostejšega do najmodernejšega.

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige. — Ilustrirane knjige v eno- ali večbarvnem tisku. — Brušure in knjige v malih in tudi največjih nakladah. — Časopise, revije in mladinske liste.

Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov.

Lastna tvornica šolskih zvezkov.

Šolski zvezki za osnovne šole in srednje šole. Risanke, dnevniki in beležnice.

LJUBLJANA
Mestni trg 5

O. BERNATOVIC

konfekcijska
trgovina